

Uchwała nr 30/2017
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 1 lutego 2017 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich nr XL/241/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Ząbkowice Śląskie dla niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 561) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 i 1579), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

w uchwale Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich nr XL/241/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Ząbkowice Śląskie dla niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania:

1) § 4 ust. 1 w zakresie słów „rodzaj niepełnosprawności jeżeli występuje” oraz w załącznikach nr 2 i 2a w tabelach ujętych w pkt 4–6 kolumn pn. „Rodzaj niepełnosprawności (dot. uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz uczniów z opinią o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka)” — wobec istotnego naruszenia art. 27 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922),

2) § 4 ust. 3–5 i § 5 ust. 6 pkt 3 oraz załącznika nr 3, załącznika nr 4 w zakresie pkt 7–9 i załącznika nr 4a w zakresie pkt 8–10 — wobec braku podstawy prawnej dla wprowadzania regulacji w nich zawartych.

Uzasadnienie

Uchwała Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich nr XL/241/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Ząbkowice Śląskie dla niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 4 stycznia 2017 roku.

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska Ząbkowic Śląskich — powołując się na przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 i 1579) oraz art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.), zwanej dalej „u.s.o.” — ustaliła tryb udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu stwierdziło, co następuje:

W myśl art. 90 ust. 4 u.s.o., organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w ust. 1a–1c i 2–3b, oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania, uwzględniając w szczególności podstawę obliczania dotacji, zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, oraz termin i sposób rozliczenia dotacji.

W § 4 ust. 1 badanej uchwały Rada Miejska Ząbkowic Śląskich postanowiła, że w informacji miesięcznej o faktycznej liczbie uczniów według stanu na pierwszy dzień miesiąca składanej przez osobę prowadzącą niepubliczną szkołę, gimnazjum, przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego należy zamieścić imienny wykaz uczniów z Gminy Ząbkowice Śląskie oraz imienny wykaz uczniów spoza Gminy Ząbkowice Śląskie, obejmujący m.in. rodzaj niepełnosprawności ucznia. W związku z tym w załącznikach nr 2 i 2a do uchwały w tabelach ujętych w pkt 4–6 zamieszczono kolumny pn. „Rodzaj niepełnosprawności (dot. uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz uczniów z opinią o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka)”.

W ocenie Kolegium, wprowadzenie wymogu podawania przez dotowane placówki danych obejmujących rodzaj niepełnosprawności ucznia w sposób istotny narusza art. 27 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922), zwanej dalej „u.o.d.o.”. Dane dotyczące rodzaju niepełnosprawności mają charakter danych wrażliwych, a te zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych podlegają szczególnemu reżimowi w zakresie ich przetwarzania. Jak wynika z art. 27 ust. 1 u.o.d.o., zabrania się m.in. przetwarzania danych o stanie zdrowia. W świetle art. 27 ust. 2 pkt 2 u.o.d.o. przetwarzanie takich danych jest dopuszczalne, jeżeli przepis szczególny innej ustawy zezwala na ich przetwarzanie bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. Obowiązki, które gmina może nałożyć na podmioty zobowiązane do złożenia informacji miesięcznej o faktycznej liczbie uczniów, muszą pozostawać w odpowiedniej proporcji do założonego celu i nie mogą stać w sprzeczności z innymi prawami.

W § 4 ust. 3–5 badanej uchwały Rada Miejska postanowiła, że:

„3. Do 10 września danego roku szkolnego osoba prowadząca dotowane niepubliczne przedszkole winna złożyć do organu dotującego oświadczenia o miejscu zamieszkania ucznia, na które pobierana jest dotacja. Wzór oświadczenia określa Załącznik Nr 3 do uchwały.

4. W przypadku zapisania ucznia do niepublicznego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego w ciągu roku szkolnego, osoba prowadząca niepubliczne przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego winna złożyć w terminie 5 dni od dnia zapisania ucznia do przedszkola niepublicznego, innej formy wychowania przedszkolnego oświadczenie rodzica o miejscu zamieszkania ucznia, o którym mowa w ust. 3.

5. Organ dotujący może wystąpić do dotowanego niepublicznego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego o przedłożenie oświadczenia o miejscu zamieszkania ucznia w innym terminie, o którym mowa w ust. 3 i 4”.

W § 5 ust. 6 pkt 3 badanej uchwały Rada Miejska postanowiła, że organ dotujący ma prawo żądania wyjaśnień i dodatkowych informacji w zakresie złożonych dokumentów, m.in. oświadczenia o miejscu zamieszkania ucznia uczęszczającego do dotowanego podmiotu oświatowego.

Wprowadzenie przez Radę Miejską wymogu złożenia przez osobę prowadzącą dotowaną placówkę oświadczenia o miejscu zamieszkania ucznia uczęszczającego do tej placówki i prawa organu dotującego do żądania wyjaśnień i dodatkowych informacji w zakresie tego oświadczenia nie znajduje podstawy prawnej. Z treści załącznika nr 3 pn. „Oświadczenie o miejscu zamieszkania dziecka (ucznia) oraz uczęszczania do placówki” wynika, iż przedmiotowe oświadczenie składa rodzic bądź opiekun prawny. Organ stanowiący gminy nie posiada kompetencji do nałożenia takiego obowiązku.

Rada Miejska Ząbkowic Śląskich w załączniku nr 4 (wzór rozliczenia dotacji oświatowej otrzymanej z budżetu) w pkt 7–9 i w załączniku nr 4a (wzór korekty rozliczenia) w pkt 8–10 postanowiła o zamieszczeniu oświadczeń o treści:

- „Oświadczam, że dane zawarte w przedłożonym rozliczeniu dotacji oświatowej za dany okres rozliczeniowy są zgodne ze stanem faktycznym ujętym w dokumentacji, o której mowa w § 5 ust. 7 i ust. 9 uchwały dla uczniów objętych dotacją”,

- „Oświadczam, że wczesne wspomaganie rozwoju dziecka oraz kształcenie, wychowanie i opieka nad uczniem niepełnosprawnym prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa”,

- „Zobowiązuje się do składania »Informacji miesięcznej o faktycznej liczbie uczniów, według stanu na pierwszy dzień miesiąca« oraz do przeznaczenia otrzymanej dotacji na pokrycie wydatków bieżących zgodnie z art. 90 ust. 3d i ust. 3da ustawy o systemie oświaty”.

Zdaniem Kolegium wprowadzenie wymogu złożenia oświadczeń o takiej treści w załącznikach dotyczących rozliczenia dotacji i jego korekty nie znajduje podstawy prawnej. Przeznaczenie dotacji i obowiązek jej wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem wynika wprost z przepisów ustawy o systemie oświaty.

Niezależnie od powyższego, Kolegium wskazuje, że niewłaściwe jest określenie w § 5 ust. 1 pkt 1 uchwały, że składana po zakończeniu półrocza informacja o kwocie otrzymanej dotacji przez jednostkę w okresie rozliczeniowym oraz narastająco od początku roku wraz z liczbą uczniów i zestawieniem poniesionych wydatków na potrzeby jednostki, stanowi rozliczenie dotacji (zgodnie z § 5 ust. 2 wzór tego rozliczenia stanowi załącznik nr 4 do uchwały, a według § 5 ust. 4 uchwały wzór korekty rozliczenia określa załącznik nr 4a do uchwały). Dotacje udzielane w trybie i na zasadach określonych w art. 90 ust. 4 u.s.o. są dotacjami rocznymi, przekazywanymi uprawnionym podmiotom w dwunastu miesięcznych częściach. W związku z powyższym półroczne zestawienie poniesionych wydatków na potrzeby jednostki może stanowić „oświadczenie” lub „informację” o wykorzystaniu dotacji w tym okresie, a nie jej rozliczenie.

W odniesieniu do § 6 ust. 6 badanej uchwały, zgodnie z którym „czynności kontrolne przeprowadza się w siedzibie niepublicznej szkoły [...] w obecności pracownika tej placówki”, Kolegium wskazuje, że nie można wykluczyć podczas kontroli obecności innej osoby upoważnionej przez podmiot dotowany, niż pracownik tej placówki.

Ponadto Kolegium zauważa, że w załączniku nr 2 do uchwały tabela ujęta w pkt 3 winna odnosić się do faktycznej (a nie „planowanej”) ogólnej liczby uczniów niepublicznej szkoły, gimnazjum, przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego, na co wskazuje nazwa tego załącznika.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Miejskiej Ząbkowic Śląskich przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus